

Søndag d. 20. oktober 1019 i Silkeborg Baptistkirke

Prædiken af Søren P. Grarup

Indgangslæsning: 1. Johannesbrev kap. 3 v. 1a.

Epistellæsning: 1. Johannesbrev kap. 4 v. 12-21.

Prædikentekst: Johannesevangeliet kap. 15 v. 1-17.

De afsnit af Ny Testamente, som vi har læst her, har mødt mig med en meget enkel hilsen, der ligesom udkrystalliserede sig af alle ordene. Og jeg kunne have lyst til at holde den korteste prædiken, der vist nok nogensinde er holdt. - - Men det er lidt snyd at hugge en anden prædikants prædiken.

Den blev nemlig holdt af Johannes, som er ophav til både brevtæksten og evangelieteksten, vi hørte. Han er blevet kaldt kærlighedens apostel.

Han blev en meget gammel mand - omkr. 100 år. Og endte vistnok sine dage i Efesos. Den sidste tid, han levede, var han så svag, at han måtte bæres hen i menighedens forsamling. Alle ville gerne høre, hvad den sidst levende af Jesu apostle havde at sige. Men den gamle mands kræfter var små og rakte kun til én sætning. Og hver søndag holdt han den samme prædiken, der kort og godt lød: "Børnlille, elsk hinanden."

Det var essensen af det evangelium, han havde brugt størsteparten af sit liv på at forkynde i skrift og tale og liv.

Det kan måske undre nogen, at den essens, han uddrog, ikke var: "Du er ubetinget elsket af Gud." For er det ikke det, evangeliet egentlig handler om?

I stedet sagde han: "Børnlille, elsk hinanden!" - Det vender ligesom en anden vej.

Hvorfor han gjorde det, tror jeg, vi finder svaret på i evangelieteksten til i dag - Jesu lignelse om vintræet og grenene.

I den lignelse har vi ofte fokuseret på det, Jesus siger om at bære frugt - og vi kan gå hjem med en dyb bevidsthed om, at vort liv skal bære frugt - og det billede er der lagt mange forskellige ting i i tidens løb. Ofte kunne 'frugt' blive udlagt som noget, vi skulle præstere. Og bevidstheden derom blev ofte til en bekymring for, om mit liv nu også bærer frugt, eller bærer frugt nok - god nok frugt. Og bekymringen blev ofte til dårlig samvittighed. For der er intet, der er så let, som at overbevise sig selv - og andre for den sags skyld - om, at mit liv - eller dit liv ikke er, som det burde være. Og så er det, som om grenen allerede begynder at visne, og det er ikke godt, når grenen skal bære frugt.

Det kan være meget nærliggende at forveksle frugt med resultater.

Resultater kan man kan samle på og føre statistik over - så mange fik vi med i kirke - så mange mennesker blev omvendt og blev kristne - så mange gode gerninger blev det til i denne uge - så mange penge samlede vi ind til et godt formål. Det er resultater, som vi kan opregne og blive stolte over - eller det modsatte, for hvad hvis vi ikke har præsteret godt nok.

Men frugt er anderledes. Træet sætter frugt ikke for at samle på den og blive stolt, men for at slippe den og give den fra sig. Og når frugten har sluppet grenen, ved træet ikke, hvad der sker med den.

Træet kan ikke opregne noget som helst. Det slipper frugten - og på den ene eller anden måde bliver frugten til liv, måske et helt andet sted. Og træet ved det ikke selv.

Jesu hensigt med lignelsen har ikke været bekymring og dårlig samvittighed, men frimodighed.

Men det forekommer mig også, at der ofte blev fokuseret på de noget hårde toner i lignelsen - om grenen, der kappes af og kastes i ilden, fordi den ikke bærer frugt. Det er alvorlig snak, og slet ikke ligegyldigt, for det er Jesus, der siger det. Men hvis det er det, der springer os i øjnene eller ørerne, så det er det, vi går hjem med, så går vi jo med en evindelig frygt for vingårdsmanden og hans saks. Men den vingårdsmand er jo Jesu Far, den levende Gud, vor far, som satsede alt, for at have fællesskab med os. "Se, hvor stor en kærlighed, Faderen har vist os, at vi må kaldes Guds børn, og vi er det."

Og det er nok slet ikke os, Jesus taler om, når han taler om grenene, der skæres af og brændes. Vintræet var et gammelkendt billede på Guds folk. Jesus siger, at det folk er som et træ, hvor han selv er stammen. På det træ er der grene, der ikke bærer frugt - nemlig den gamle pagt - de grenes tid er til ende. Nu skyder nye grene frem - Jesu disciple - som skulle blive den nye pagts folk - Kirken. De grene vil vingårdsmanden pleje og passe, så de får saft og kraft og bærer frugt.

Men der er så meget af det, der kaldes kristendom, der baserer sig på frygt - frygt for, om man er god nok - om man nu også bærer frugt, den rigtige frugt, god nok frugt. Frygt for Vorherres beskæringssaks. Eller frygt for den dag, man står foran perleporten - tænk hvis jeg dér får at vide: "Du har ikke været god nok - du har ikke båret frugt nok - du må ikke komme ind." Denne frygtreligion har intet med evangeliet at gøre. Evangeliet sigter på liv, der leves i frimodig kærlighed og fred og glæde. Frygten skaber det modsatte. "I er allerede rene på grund af det ord, jeg har talt til jer," sagde Jesus - dét er evangelium.

Jesu hensigt med lignelsen har ikke været frygt for vingårdsmandens beskæringssaks. Hans hensigt har været, at enhver, der har erfaret hans kærlighed og tilgivelse og fællesskabet med ham, skal "blive i ham", som han siger: "Den, der bliver i mig, og jeg i ham, han bærer megen frugt; for skilt fra mig kan I slet intet gøre."

Når det samme liv, den samme saft og kraft, som strømmer i stammen, strømmer ud i grenen, så lever grenen og bærer frugt. Så enkelt er det.

Nu er det et billede, Jesus bruger.

Hvad vil det da sige at blive i ham, og at han bliver i os?

Det siger han jo kort efter: "Som Faderen har elsket mig, har også jeg elsket jer; bliv i min kærlighed. Hvis I holder mine bud, vil I blive i min kærlighed,"

Og Jesu bud er dette: "Dette er mit bud, at I skal elske hinanden, ligesom jeg har elsket jer." - - Børnlille elsk hinanden.

Der, hvor det sker, har livet og saften og kraften frit løb fra stammen, Kristus, til grenene, os, så vort liv og fællesskab bærer frugt, nemlig en kærlighed, der vokser, når vi deler den ud.

Johannes skrev: "Hvis vi elsker hinanden, bliver Gud i os, og hans kærlighed er fuldendt i os. Deraf ved vi, at vi bliver i ham og han i os: at han har givet os af sin ånd."

Det var den gamle apostels dybe erfaring, at dér, hvor mennesker tager imod Guds kærlighed i Jesus Kristus, så de også må elske hinanden, dér er Gud selv til stede ved sin Ånd - dér udvirker Helligånden at menneskers liv bærer frugt.

Og dér, vor kærligheden stænges ude, dér visner grenen og der bliver ingen frugt.

Mon ikke det var derfor, Johannes valgte de ord, da han kun havde kræfter til at sige én sætning: "Børnlille, elsk hinanden." For når de gjorde det, så vidste han, at Guds Ånd ville være der og udvirke, hvad han hverken havde kræfter til at sige eller gøre.

Og Jesus sagde jo det samme:

"Dette er mit bud, at I skal elske hinanden."

Hvordan kan man påbyde kærlighed? Det er en ret almindelig indvending mod Jesu befaling.

For kærlighed opfattes ofte blot som følelser. Og følelser kommer og går efter omstændighederne.

Og ja, hvis kærlighed blot er en følelse, der lejlighedsvis dukker op i den menneskelige psyke, så er det lidt sært og selvmodsigende at påbyde kærlighed.

Men er der nogen, der ved, hvad kærlighed virkelig er, så er det Jesus.

Da han mødte den rige unge mand, der ville vide, hvad han skulle gøre for at arve evigt liv, da står der, at Jesus fattede kærlighed til ham. Det er et udtryk, der ikke bruges ret meget i daglig tale mere. Kærlighed er noget, man fatter - griber om og tager til sig, noget man vil.

“Større kærlighed har ingen end den at sætte sit liv til for sine venner.” sagde Jesus. Der gik ikke mange timer, fra Jesus sagde disse ord, til han lå i Getsemane have med følelser, der gik i stik modsat retning, for han var bange: »Min fader, hvis det er muligt, så lad dette bæger gå mig forbi. Dog, ikke som jeg vil, men som du vil.«

Han valgte kærligheden på trods af sine følelser og gik i døden for sine venner - endda for sine fjender. Han valgte kærligheden og døde for os!

Kærlighed er ikke flygtige følelser. Vi må fatte kærlighed, tage kærligheden på os, ville kærligheden. Der, hvor mennesker gør det, er Gud selv til stede ved sin Ånd og udfolder sin herlighed, så små ufuldkomne mennesker som os bærer frugt.

Der, hvor mennesker blot lader sig styre af følelser, må Guds Hellige Ånd vige pladsen for selvisheden, og livet visner uden at bære frugt.

Paulus havde gjort samme erfaring som Johannes, og siger det meget stærkt og smukt.

Jeg vil slutte min prædiken med at læse, hvad Paulus siger, selv om vi nok kender det såre godt:

1. Kor. 13:

v1 Om jeg så taler med menneskers og engles tunger, men ikke har kærlighed, er jeg et rungende malm og en klingende bjælde. v2 Og om jeg så har profetisk gave og kender alle hemmeligheder og ejer al kundskab og har al tro, så jeg kan flytte bjerge, men ikke har kærlighed, er jeg intet. v3 Og om jeg så uddeler alt, hvad jeg ejer, og giver mit legeme hen til at brændes, men ikke har kærlighed, gavner det mig intet.

v4 Kærligheden er tålmodig, kærligheden er mild, den misunder ikke, kærligheden praler ikke, bilder sig ikke noget ind. v5 Den gør intet usømmeligt, søger ikke sit eget, hidser sig ikke op, bærer ikke nag. v6 Den finder ikke sin glæde i uretten, men glæder sig ved sandheden. v7 Den tåler alt, tror alt, håber alt, udholder alt.

v8 Kærligheden hører aldrig op. Profetiske gaver, de skal forgå; tungetale, den skal forstumme; og kundskab, den skal forgå. v9 For vi erkender stykkevis, og vi profeterer stykkevis, v10 men når det fuldkomne kommer, skal det stykkevis forgå. v11 Da jeg var barn, talte jeg som et barn, forstod jeg som et barn, tænkte jeg som et barn. Men da jeg blev voksen, aflagde jeg det barnlige. v12 Endnu ser vi i et spejl, i en gåde, men da skal vi se ansigt til ansigt. Nu erkender jeg stykkevis, men da skal jeg kende fuldt ud, ligesom jeg selv er kendt fuldt ud.

v13 Så bliver da tro, håb, kærlighed, disse tre. Men størst af dem er kærligheden.

....

Børnlille, elsk hinanden.

Amen.